

Sygn. akt II Ca 1203/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:SSO Krzysztof Dziedzic

Sędziowie:SSO Anna Czarnecka (spr.) SSR del. Adam Szturyło

Protokolant:prot. sąd. Barbara Grześkowiak

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2014 r., w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa T. G.

przeciwko Powiatowi W.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Wągrowcu

z dnia 19 sierpnia 2013 r.

sygn. akt I C 598/13

oddala apelację.

/-/ A. Czarnecka/-/ K. Dziedzic/-/ A. Szturyło

UZASADNIENIE

Powód T. G.domagał się zasądzenia od pozwanego PowiatuW.kwoty 2.000,00 zł wraz z odsetkami od siódmego dnia poczynając od daty doręczenia pozwu pozwanemu do dnia zapłaty.

Nadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych wraz z opłatą skarbową za pełnomocnictwo w kwocie 17 zł.

Postanowieniem z dnia 28.06.2013 r. z niniejszą sprawą została połączona sprawa o sygn. I C 633/13 z pozwu T. G.przeciwko Powiatowi W. z dnia 18.06.2013 r. o zapłatę 2.000 zł wraz z odsetkami od siódmego dnia poczynając od daty doręczenia pozwu pozwanemu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu oraz sprawa o sygn. I C 634/13 z pozwu T. G.przeciwko Powiatowi W.z dnia 18.06.2013 r. o zapłatę 2.000 zł wraz z odsetkami od siódmego dnia poczynając od daty doręczenia pozwu pozwanemu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

Postanowieniem z dnia 03.07.2013 r. z niniejszą sprawą została połączona sprawa o sygn. I C 649/13 z pozwu T. G.przeciwko Powiatowi W. z dnia 12.06.2013 r. o zapłatę 2.000 zł wraz z odsetkami poczynając od daty doręczenia pozwu pozwanemu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu oraz sprawa o sygn. I C 650/13 z pozwu T. G.przeciwko

Powiatowi W. z dnia 12.06.2013 r. o zapłatę 2.000 zł wraz z odsetkami poczynając od daty doręczenia pozwu pozwanemu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

Postanowieniem z dnia 01.07.2013 r. z niniejszą sprawą została połączona sprawa o sygn. I C 653/13 z pozwu T. G.przeciwko Powiatowi W. z dnia 12.06.2013 r. o zapłatę 2.000 zł wraz z odsetkami poczynając od daty doręczenia pozwu pozwanemu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

Pozwany Powiat W. w piśmie z dnia 11.07.2013 r. wniósł odpowiedź na pozew odnoszącą się do wszystkich w/w połączonych spraw, wnosząc o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 19 sierpnia 2013r. Sąd Rejonowy w Wągrowcu zasądził od Powiatu W. na rzecz T. G.w każdej z połączonych spraw kwotę po 2.000 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu w wysokości 717 zł.

Podstawę orzeczenia Sądu Rejonowego stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

T. G.sprowadził z terytorium krajów należących do Unii Europejskiej i w okresie od czerwca do grudnia 2005 r. zarejestrował na podstawie decyzji administracyjnych wydanych przez Starostę W. samochody osobowe w ilości łącznie 24 sztuk, którym nadano następujące numery rejestracyjne: (...). W związku z rejestracją powodowi wydano dla każdego z pojazdów dowody rejestracyjne, tablice rejestracyjne zalegalizowane znakiem legalizacyjnym, nalepkę kontrolną oraz kartę pojazdu, zaś organ rejestracyjny od każdego pojazdu pobierał opłatę za wydanie karty pojazdu w kwocie 500 zł, która nie została powodowi zwrócona.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów, których autentyczność nie była kwestionowana przez strony, jak również nie wywołała żadnych uzasadnionych wątpliwości Sądu co do ich prawdziwości. Przy dokonywaniu przez Sąd ustaleń stanu faktycznego istotne znaczenie miały wyrażone w art. 229 k.p.c. i 230 k.p.c. zasady.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego, Sąd Rejonowy uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd I instancji miał na uwadze, że bezsporny między stronami był fakt rejestracji pojazdów sprowadzonych z krajów Unii Europejskiej, pobranie opłat za wydanie karty pojazdu i brak ich zwrotu powodowi. Sporne okazało się, czy na pozwanym spoczywa obowiązek zwrotu pobranej od powoda opłaty, a jeżeli tak – to czy w pełnej wysokości, czy ograniczony do kwoty 425 zł.

Sąd przytoczył art. 405 k.c., i art. 410 k.c. oraz stwierdził, że na podstawie delegacji ustawowej zawartej w art. 77 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2003 r. Nr 58, poz. 515 z późn. zm.) Minister Infrastruktury w dniu 28 lipca 2003 r. wydał rozporządzenie w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (Dz. U. nr 137 poz. 1310). Zgodnie z § 1 ust. 1 przedmiotowego rozporządzenia za wydanie karty pojazdu przy pierwszej rejestracji pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej organ rejestrujący pobiera opłatę w wysokości 500 zł, natomiast wedle § 2 opłata za wydanie wtórnika karty pojazdu wynosiła 75 zł.

W wyroku z dnia 17 stycznia 2006 r. w sprawie o sygn. U 6/04 (publ. OTK-A 2006/1/3, LEX nr 182440) Trybunał Konstytucyjny orzekł, że § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (Dz. U. Nr 137, poz. 1310) jest niezgodny:

a) z art. 77 ust. 4 pkt 2 i ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, Nr 175, poz. 1462, Nr 179, poz. 1486 i Nr 180, poz. 1494 i 1497),

b) z art. 92 ust. 1 i art. 217 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Utrata mocy obowiązującej tego przepisu została określona na dzień 01.05.2006 r.

Rozporządzenie z dnia 28 lipca 2003 r. zostało uchylone w dniu 15 kwietnia 2006 r., kiedy weszło w życie rozporządzenie Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 marca 2006 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (Dz. U. Nr 59, poz. 421), zgodnie z którym za wydanie karty pojazdu przy pierwszej rejestracji pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej organ rejestrujący pobiera opłatę w wysokości 75zł.

Karta pojazdu wydawana jest do każdego samochodu po raz pierwszy zarejestrowanego na terytorium Polski. Opłata za jej wydanie pobierana jest od producentów i importerów samochodów nowych oraz od właścicieli samochodów używanych sprowadzonych z zagranicy. Nie ponoszą jej natomiast nabywcy samochodów używanych już zarejestrowanych w Polsce. Powód rejestrował po raz pierwszy w Polsce samochody osobowe sprowadzone z zagranicy z innych krajów Unii Europejskiej, dlatego przy ich rejestracji w Polsce wydane zostały dla tych samochodów karty pojazdu.

Sąd Rejonowy przytoczył także art. 90 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską (tekst skonsolidowany uwzględniający zmiany wprowadzone Traktatem z Nicei - Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej C 340 z 10 listopada 1997, dostępny w języku polskim na stronie internetowej Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej: www.ukie.gov.pl) i stwierdził, że interpretacja powyższego przepisu była przedmiotem odpowiedzi prawnej udzielonej przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich postanowieniem z dnia 10.12.2007 r. w sprawie C-134/07 na pytanie prejudycjalne Sądu Rejonowego w J. zadane w związku z prowadzoną w tym sądzie sprawą z powództwa P. K.przeciwko Gminie M.J.o zwrot nienależnie pobranej kwoty 425 zł tytułem opłaty za wydanie karty pojazdu. Zdaniem Trybunału Sprawiedliwości art. 90 akapit pierwszy Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską (dalej TWE) należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on opłacie, takiej jak ta przewidziana w § 1 ust. 1 rozporządzenia z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu, która to opłata w praktyce jest nakładana w związku z pierwszą rejestracją używanego pojazdu samochodowego przywiezionego z innego Państwa Członkowskiego, lecz nie jest nakładana w związku z nabyciem w Polsce używanego pojazdu samochodowego, jeśli jest on tam już zarejestrowany. Trybunał uznał, że w świetle dotychczasowego orzecznictwa wykładnia art. 90 TWE nie powinna budzić wątpliwości, dlatego sąd krajowy obowiązany jest do stosowania wykładni tego przepisu, ponieważ dotychczasowe orzecznictwo Trybunału dokładnie wyjaśniło i sprecyzowało znaczenie oraz zakres tego przepisu, tak jak powinien być rozumiany od chwili wejścia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej. Zatem sąd krajowy nie może dokonać odmiennej interpretacji przepisów prawa wspólnot europejskich, niż wykładnia tych przepisów dokonana przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich.

Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że zgodnie z art. 87 ust. 1 Konstytucji RP do źródeł prawa powszechnie obowiązującego w Polsce zaliczone zostały ratyfikowane umowy międzynarodowe, które zgodnie z art. 91 Konstytucji po ich ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw RP stanowią część krajowego porządku prawnego i są bezpośrednio stosowane, chyba że ich stosowanie uzależnione jest od wydania ustawy. Art. 91 ust. 2 Konstytucji przesądza o nadrzędności umów międzynarodowych ratyfikowanych za zgodą wyrażoną w ustawie nad ustawami w sytuacji, gdy ustawy nie da się pogodzić z umową. Z kolei z art. 91 ust. 3 Konstytucji stanowi jednoznacznie, że jeżeli wynika to z ratyfikowanej przez Polskę umowy konstytuującej organizację międzynarodową, prawo przez nią stanowione jest stosowane bezpośrednio, mając pierwszeństwo w przypadku kolizji z ustawami. W konsekwencji od chwili przystąpienia Polski do Unii Europejskiej w dniu 1 maja 2004 r. traktaty założycielskie Wspólnot Europejskich obowiązują na terenie naszego kraju i powinny być bezpośrednio stosowane przez sądy powszechne, mając pozycję zwierzchnią w stosunku do ustawodawstwa wewnątrz krajowego.

Sąd I instancji stwierdził, że w świetle powyższego § 1 ust. 1 rozporządzenia z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu, jako sprzeczny z art. 90 TWE nie może znaleźć zastosowania w niniejszej sprawie. W chwili uiszczenia opłat przez powoda za wydanie kart pojazdu powyższe rozporządzenie formalnie obowiązywało, jednak jako sprzeczne z prawem wspólnotowym nie mogło wywołać skutków materialnoprawnych w zakresie zobowiązania powoda do zapłaty kwoty po 500 zł za wydanie każdej karty pojazdu, co oznacza, że odpadła podstawa świadczenia dokonanego przez powoda, które okazało się świadczeniem nienależnym w rozumieniu art. 410 § 2 k.c.

Sąd Rejonowy podkreślił, że roszczenie powoda jest zasadne również na gruncie prawa krajowego. Zgodnie bowiem z art. 178 ust. 1 Konstytucji sędziowie podlegają tylko konstytucji oraz ustawom. Przepis § 1 ust. 1 rozporządzenia z dnia 28 lipca 2003r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu nie ma rangi ustawowej – jest to rozporządzenie wykonawcze do art. 77 ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz. U. z 2005 r., nr 108, poz. 908 ze zm.), zatem nie wiąże on sądu. W konkretnej sprawie sąd może pominąć normę prawną aktu podstawowego niezgodnego z Konstytucją i wydać rozstrzygnięcie wyłącznie na podstawie konstytucji i ustawy – może również odmówić zastosowanie przepisu rozporządzenia niezgodnego z Konstytucją w okresie odroczenia utraty mocy obowiązującej tego przepisu orzeczonej wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego (por. uzasadnienie do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2003 r. sygn. akt III RN 33/02, publ. OSNP 2004/7/111 LEX nr 78196 i uzasadnienie do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 23 lutego 2006 r., sygn. akt II OSK 1403/05, publ. Wokanda 2006/5/35 LEX nr 179819).

Trybunał Konstytucyjny w w/w wyroku z dnia 17 stycznia 2006r. sygn. akt U 6/04 orzekł, że § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu jest niezgodny z art. 77 ust. 4 pkt 2 i ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. Prawo o ruchu drogowym oraz z art. 92 ust. 1 i art. 217 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Powód zapłacił pozwanemu 500 zł za wydanie każdej z kart pojazdu w roku 2005, a więc przed wydaniem przez Trybunał Konstytucyjny przedmiotowego orzeczenia i przed dniem 1 maja 2006 r., kiedy przepis § 1 ust. 1 rozporządzenia z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu utracił moc. Jednak należy mieć na uwadze, że orzeczenie Trybunału miało charakter deklaratoryjny – stwierdzający, a przepis § 1 ust. 1 cyt. rozporządzenia był niezgodny z Konstytucją od chwili jego wydania. Jak wynika z uzasadnienia Trybunału Konstytucyjnego odroczył on uchylenie mocy obowiązującej przepisu § 1 ust. 1 rozporządzenia jedynie w trosce o utrzymanie jakiegokolwiek odpłaty dla organów rejestrujących za wydawanie kart pojazdu. Nie powoduje to jednak, że orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego nie odnosi się do stanów faktycznych powstałych przed dniem 1 maja 2006 r. oraz że w konkretnej sprawie sąd nie może pominąć normy § 1 ust. 1 rozporządzenia, jako sprzecznej z Konstytucją i orzec jedynie na podstawie Konstytucji oraz ustaw.

Zarazem, zdaniem Sądu Rejonowego, w sprawie nie występują przesłanki wymienione w art. 411 k.c. uniemożliwiające żądanie zwrotu świadczenia – w szczególności spełnienie świadczenia nienależnego przez powoda nie czyni zadość zasadom współżycia społecznego – nie ma bowiem takiej zasady, która zobowiązywała by właścicieli pojazdów samochodowych sprowadzonych z zagranicy do świadczenia nienależnego na rzecz organu rejestrującego.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c.

O kosztach procesu orzeczono według zasady odpowiedzialności za wynik sprawy, na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego w Wągrowcu wniósł pozwany.

Wniósł o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie 1.1, II.3., III.5., IV.7, V.9 VI.11 poprzez oddalenie powództwa ponad kwotę 1.700 zł, w każdym z w.w punktów, tj. łącznie ponad kwotę 10.200,00 zł;
- 2) zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie 1.2, II.4, III.6., IV.8, V.10, VI.12 poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w wysokości 3.017 zł i oddalenie powództwa w pozostałej części;
- 3) zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego, za postępowanie apelacyjne wg norm przepisanych, na zasadzie art. 100 zd.l k.p.c

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

| 1. naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, tj. § 1 ust.1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (Dz. U. z 2003r., Nr 137, póź. 1310 ze zm.) w zw. z § 1 ust.1 rozporządzenia Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 marca 2003 r., w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (Dz.U. 2006r., Nr 59, póź. 421) poprzez przyjęcie, iż powodowi należy się zwrot całej uiszczony kwoty za kartę pojazdu, tj. po 500,00 zł za każdy pojazd oraz art. 5 k.c poprzez jego niezastosowanie;

2. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 219 k.p.c. w zw. § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013r, poz.490) mającego wpływ orzeczenie o kosztach procesu w odniesieniu do każdej z połączonych spraw z osobna.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy dokonał ustaleń zgodnych z treścią zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Sąd Okręgowy podzieliła ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy i na podstawie art. 382 k.p.c. przyjmuje je za własne. Na aprobatę w zasługiwały także rozważania prawne tego Sądu, chociaż wymagały one uzupełnienia.

Nie zasługiwał na uwzględnienie zawarty w punkcie 1 apelacji zarzut naruszenia prawa materialnego upatrywany w zwrocie powodowi całej uiszczony kwoty za karty pojazdu.

Zgodnie z treścią art. 77 ust. 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. nr 2012 poz. 1137 z późn. zm.) kartę pojazdu dla pojazdu samochodowego innego niż określony w ust. 1 wydaje za opłatą po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej właściwy w sprawach rejestracji starosta przy pierwszej rejestracji pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z wyłączeniem pojazdów zabytkowych i pojazdów o których mowa w art. 73 ust. 4, a od dnia 1 stycznia 2012 r. również w art. 73 ust. 2a, 2b. Zgodnie z ustępem 4 pkt 2 tego artykułu, minister właściwy do spraw transportu określi w drodze rozporządzenia wysokość opłat za kartę pojazdu. Na podstawie tego przepisu wydane zostało rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (Dz.2003 nr 137 poz. 1310). Zgodnie z § 1 ust. 1 tego rozporządzenia, za wydanie karty pojazdu przy pierwszej rejestracji pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej organ rejestrujący pobiera opłatę w wysokości 500 zł. Ustęp 2 stanowił, że za wydanie wtórnika karty pojazdu organ rejestrujący pobiera opłatę w wysokości 75 zł. Na podstawie § 1 ust.1 omawianego rozporządzenia powodowie uiścili sporne opłaty za wydanie karty pojazdu.

Wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 stycznia 2006 r. sygn. U 6/04 uznano, że § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłaty za kartę pojazdu jest niezgodny z art. 77 ust. 4 pkt 2 i ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym oraz z art. 92 ust. 1 i art. 217 Konstytucji Rzeczypospolitej. Trybunał Konstytucyjny postanowił, że przepis rozporządzenia traci moc z dniem 1 maja 2006 r. Wskazać przy tym należy, że Minister Transportu i Budownictwa wydał w dniu 28 marca 2006 r. nowe rozporządzenie w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (Dz.U. 2006 nr 59 poz. 421), w którym w § 1 ust. 1 przewidziano, że za wydanie karty pojazdu przy pierwszej rejestracji pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej organ rejestrujący pobiera opłatę w wysokości 75 zł, a ustęp 2 stanowi, że za wydanie wtórnika karty pojazdu organ rejestrujących pobiera opłatę określoną w ust. 1. Rozporządzenie to jednak weszło w życie dopiero w dniu 15 kwietnia 2006 r., a zatem nie ma znaczenia dla pobranych od powodów opłat za kartę pojazdu.

Kwestia istnienia podstaw do pobrania przez pozwanego od powodów spornych opłat za karty pojazdu podlegała ocenie w świetle przepisów prawa wspólnotowego.

Bezwzględny prymat prawa wspólnotowego i obowiązek wszystkich organów państwa członkowskiego bezpośredniego stosowania prawa unii europejskiej (który Polska przyjęła na siebie w art. 91 § 3 Konstytucji RP) oznacza, że w razie kolizji jakiegokolwiek normy porządku prawnego państwa polskiego z normą wynikającą

z jakiegokolwiek aktu prawnego unii europejskiej to ta norma uzyskuje pierwszeństwo i niezgodny z nią przepis prawa krajowego nie może być stosowany do stosunków prawnych o charakterze transgranicznym. Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich wielokrotnie podkreślał, że państwa członkowskie mają przy tym nie tylko obowiązek niestosowania niezgodnych z prawem europejskim przepisów prawa krajowego, ale nadto obowiązek interpretowania norm prawa krajowego w zgodzie i w duchu wykładni przepisów unijnych (art. 10 Traktatu Wspólnot Europejskich). Nie ma przy tym znaczenia pozycja normy prawa krajowego w wewnętrznym porządku prawnym, ani też państwa członkowskie nie muszą oczekiwać na wydanie odpowiednich przepisów implementujących prawo unijne (np. Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich w orzeczeniach: z dnia 1 lutego 1969 r., 14/68, *Walt Wilhelm przeciwko Bundeskartellamt*, Zb. Orz. z 1969 r., s. 1; oraz z dnia 9 marca 1978 r., 106/77, *Amministrazione delle Finanze dello Stato przeciwko Simmenthal SA*, Zb. Orz. z 1978 r., s. 629, W. Czapliński, *Zarys Prawa Europejskiego*, wyd. Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, Warszawa 2002, s. 26 i n.). Dodać przy tym należy, że dla oceny zgodności prawa polskiego z prawem wspólnotowym bez znaczenia jest orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego stwierdzające niezgodność aktu normatywnego z konstytucją, a tym bardziej odroczenie wejścia w życie tegoż orzeczenia. Czasowe pozostawienie bowiem mocy obowiązującej przepisu pozostaje bowiem bez wpływu na jego niezgodność z Traktatem Unii Europejskiej.

W niniejszej sprawie niezgodnością z prawem wspólnotowym dotknięty był przepis § 1 ust. 1 nieobowiązującego już Rozporządzenia z dnia 28 lipca 2003 r. o wysokości opłaty za kartę pojazdu, bowiem naruszał on art. 90 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. W tej kwestii wypowiedział się Europejski Trybunał Sprawiedliwości w postanowieniu z dnia 10 grudnia 2007 r. (C-134/07, P. K. przeciwko Gmina M. J., Dz.U.UE.C 2008/64/15). Dodać należy, że w sytuacji, gdy odpowiedź na pytanie prawne zawiera interpretację prawa wspólnotowego, każdy sąd krajowy orzekający na podstawie analogicznego zagadnienia, które legło u podstaw wydania orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości WE, musi orzec zgodnie z tą wykładnią (por. E. Wojtaszek-Mik [w:] *Pytanie prejudycjalne do Trybunału Sprawiedliwości wspólnot europejskich*, Warszawa 2007, s. 80).

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wskazał, że zgodnie z art. 90 TWE żadne państwo członkowskie nie nakłada bezpośrednio lub pośrednio na produkty innych państw członkowskich podatków wewnętrznych jakiegokolwiek rodzaju wyższych od tych, które nakłada bezpośrednio lub pośrednio na produkty krajowe. Opłata za wydanie karty pojazdu ma charakter podatkowy, jest pobierana nie w związku z przekroczeniem granicy państwa członkowskiego, które ją ustanowiło, lecz przy pierwszej rejestracji pojazdu samochodowego na terytorium tego państwa, a zatem uznać należy, że jest ona objęta reżimem obciążeń wewnętrznych nakładanych na towary, a zatem należy ją zbadać w świetle art. 90 TWE. W ocenie Trybunału artykuł 90 akapit pierwszy TWE należy zatem interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on opłacie, którą należy zapłacić w danym państwie członkowskim za wydanie pierwszej karty pojazdu, która to opłata jest w praktyce nakładana w związku z pierwszą rejestracją używanego pojazdu samochodowego przywiezionego z innego państwa członkowskiego, lecz nie jest nakładana w związku z nabyciem w państwie pobierającym opłatę używanego pojazdu samochodowego, jeśli jest on tam już zarejestrowany.

Uznać przy tym należy, że nienależnie pobrana opłata za wydanie karty pojazdu wynosiła 500 zł, a nie 425 zł jak chce skarżący. Dane opodatkowanie można uznać za zgodne z art. 90 TWE tylko wtedy gdy zostanie wykazane, że jest ono tak skonstruowane, iż wyklucza w każdym przypadku opodatkowanie przywożonych produktów w wyższym stopniu niż produktów krajowych oraz że nie wywołuje ono w żadnym razie dyskryminujących skutków. Istotne zatem znaczenie w niniejszej sprawie miała okoliczność czy sporna opłata była w praktyce stosowana w ten sam sposób zarówno do przywożonych używanych pojazdów samochodowych jak i do tych, które są nabywane w Polsce, bowiem te dwie kategorie stanowią produkty podobne w rozumieniu art. 90 akapit 1 TWE. W niniejszej sprawie bezsporne jest, że na podstawie § 1 ust. 1 rozporządzenia z dnia 28 lipca 2003 r. w związku z pierwszą rejestracją używanego pojazdu samochodowego przywiezionego z innego państwa członkowskiego nakładana była opłata w kwocie 500 zł. Natomiast w związku z nabyciem w Polsce podobnego pojazdu nie była nakładana żadna opłata, jeżeli pojazd był już zarejestrowany. Dokument karty pojazdu został wprowadzony w dniu 1 lipca 1999 r. Wtedy bowiem wszedł w życie przepis art. 77 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym. Na mocy ust. 1 tego artykułu,

producent lub importer nowych pojazdów jest obowiązany wydać kartę pojazdu dla każdego pojazdu samochodowego wprowadzonego do obrotu handlowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Ustęp 2 tego artykułu stanowi, że karta pojazdu jest przekazywana właścicielowi. Zgodnie natomiast z treścią ust. 3 tego artykułu w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2004 r. kartę pojazdu dla pojazdu samochodowego, innego niż określony w ust. 1 wydaje za opłatą i po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, właściwy w sprawach rejestracji starosta przy pierwszej rejestracji pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przy czym później z tej kategorii wyłączono samochody zabytkowe, pojazdy, o których mowa w art. 73 ust. 4 oraz 2a i 2b. Z powyższego wnioskować należy, że w związku z nabyciem pojazdu używanego już zarejestrowanego na terytorium Polski, który nie posiadał karty pojazdu, nie była nakładana żadna opłata. Dodać przy tym trzeba, że w przypadku nabycia pojazdu nowego w Polsce wydanie karty pojazdu obciążało producenta lub importera. Nabywca zatem również nie ponosił żadnej opłaty z tego tytułu. Nawet gdyby producent lub importer chciał obciążyć nabywcę kosztami wydania tej karty tj. pozyskania druku karty i ewentualne koszty jej przygotowania to czynić to mógł jedynie poprzez jej wliczenie do ostatecznej ceny pojazdu. Z powyższego wynika, że w związku z nabyciem używanego pojazdu samochodowego przywiezionego z innego państwa członkowskiego i rejestrowanego w Polsce po raz pierwszy była nakładana sporna opłata 500 zł, podczas gdy w związku z nabyciem w Polsce podobnego pojazdu nie była nakładana normalnie żadna opłata rejestracyjna. W tej sytuacji bezpodstawnie pobrana była zatem cała kwota 500 zł za wydanie karty pojazdu. Taki też pogląd wyraził Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 2 czerwca 2010 r. sygn. III CZP 37/10. Sąd Najwyższy podkreślił, że postanowienie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 10 grudnia 2007 r. odnosi się do pełnej opłaty pojazdu w kwocie 500 zł, a nie jedynie różnicy 425 zł pomiędzy kwotami określonymi w rozporządzeniach z 2003 r. i z 2006 r. Trybunał uznał bowiem za sprzeczną z prawem unijnym opłatę nakładaną w związku z pierwszą rejestracją używanego pojazdu samochodowego przywiezionego z innego państwa członkowskiego w sytuacji, w której opłata taka nie jest nakładana w związku z nabyciem w Polsce używanego pojazdu samochodowego, jeśli jest on tam już zarejestrowany.

Bez znaczenia dla wysokości opłaty bezpodstawnie pobieranej za wydanie karty pojazdu jest przy tym fakt, że na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu, za wydanie wtórnika karty organ rejestrujący pobierał opłatę w wysokości 75 zł. Wydanie wtórnika karty pojazdu jest bowiem zgoła inną czynnością niż wydanie samej karty. Zgodnie z § 7 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 20 października 2003 r. w sprawie warunków i trybu wydawania kart pojazdów, wzoru karty pojazdu oraz jej opisu (Dz.U.2003 nr 189 poz. 1858), wydanie wtórnika karty pojazdu ma miejsce w przypadku utraty lub zniszczenia karty pojazdu i następuje po spełnieniu przesłanek określonych w tym przepisie.

Bez wpływu na niniejsze rozstrzygnięcie ma także kwestia wysokości opłaty obecnie pobieranej za wydanie karty pojazdu przy pierwszej rejestracji pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w kwocie 75 zł (§ ust. 1 Rozporządzenia Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 marca 2006 r. - Dz.U. 2006 nr 59 poz. 421). Obecnie obowiązujące uregulowanie i ustalona w nim kwestia wysokości opłaty za wydanie karty pojazdu pozostają bez znaczenia dla oceny podstaw pobrania opłaty i jej wysokości za wydanie karty pojazdu na podstawie rozporządzenia z dnia 28 lipca 2003 r.

Mając na uwadze powyższe uznać należało, że pozwany bezpodstawnie pobrał od powodów kwoty po 500 zł za wydanie każdej z kart pojazdu i nie sposób przyjąć, aby obowiązek zwrotu nienależnie pobranych kwot naruszał zasady współzycia społecznego.

Nie był też zasadny zarzut naruszenia przepisów postępowania zawarty w pkt. 2 apelacji.

Zgodnie z art. 219 k.p.c. Sąd może zarządzić połączenie kilku oddzielnych spraw toczących się przed nim w celu ich łącznego rozpoznania lub także rozstrzygnięcia, jeżeli są one ze sobą w związku lub mogły być objęte jednym pozwem.

Połączenie to nie oznacza, że tworzy się jedną sprawę. Jest ono podyktowane względami technicznymi i ekonomią procesową i nie pozbawia to połączonych spraw odrębności. Zatem koszty procesu winny być liczone odrębnie dla każdej z połączonych spraw. (por. orzeczn.: Sądu Apelacyjnego: IACa1227/12, I ACa 248/12, I ACa 341/12, Sądu Najwyższego I CZ 164/11).

Ubocznie należy stwierdzić, że żądanie apelującego dotyczące kosztów procesu w I instancji jest niekonsekwentne, skoro zarzucana wadliwość orzeczenia odnoszona jest jedynie do kosztów zastępstwa procesowego. Sąd Okręgowy nie dostrzegł także podstaw do zastosowania art. 102 k.p.c. i odstąpienia od obciążenia pozwanego częścią kosztów procesu, bo ani charakter sprawy, ani też szczególna sytuacja strony za tym nie przemawiają.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

/-/ A. Czarnecka/-/ K. Dziedzic/-/ A. Szturyło